

Titel: Tegen de Revolutie het Evangelie
Spreker: J. Schouten
Partij: ARP
Jaar: 1948

Tegen de Revolutie het Evangelie

De heer Schouten, het gevaar onderkende van een ego-centrische houding, indien we alleen zien op de eigen moeilijkheden in dezen tijd, schetste in enkele forse lijnen den wereldtoestand. Het leven is vol beroering, vol strijd, vol conflicten. De beangstigende wereldtoestand vindt, al spelen de naweeën van den oorlog en de nadien gebleken onmacht der overwinnaars een rol, zijn oorzaak met name vooral hierin, dat de principieel revolutionaire idee al meer de hoofden en harten van miljoenen vervult. Deze principieel revolutionaire idee vindt haar uitgangspunt in de verwerping der Souvereiniteit Gods, de verwerping van Christus' Koningschap over het menselijk leven.

De vrijheid wordt allerwegen geproclameerd. Men wil vrij zijn, leven naar eigen verlangen en naar diepste begeren.

We leven midden in de revolutie. Deze principiele verwerping van den God des levens bereikte niet in ieder land dezelfde hoogtegraad en intensiteit. Ze is ook niet alleen typerend voor Rusland, maar evenzo voor de kringen van hen, die tegen het communisme werkzaam zijn. Ook het Humanisme leeft uit de grond- gedachte, dat de mens van nature goed is.

Wij staan niet buiten dezen geweldigen principieelen strijd. Heel ons volk is erin betrokken. Ook ons leven wordt tot op de fundamenten beroerd en hier en daar worden ze weggeslagen. Neem de Indische kwestie. Velen zien de ontwikkeling van Azië als een natuurlijk proces waarin zich het verlangen naar vrijheid en zelfstandigheid met elementaire kracht openbaart. We hebben daarin echter niet met het nationalisme, met een eenheid te doen. De principiele visie en geest bepaalt den inhoud der nationalistische gevoelens en het gaat niet aan het communistische, het Islamietische, het humanistische, het Christelijke nationalisme onder één noemer te brengen. Het gaat in deze worsteling om de vraag: wat zal ons leven beheersen, het geloof in Christus of dat in den mens. Ten bewijze, dat de beweging in Indië een principieel revolutionair karakter draagt, trekt spreker een parallel met onzen nationalen vrijheidsstrijd tegen Spanje. De drijfkracht van den opstand onzer vaders was „het obediëren der hoogster majesteit in der gerechtigheid” tegenover een overheid die er op uit was de vrijheid van geweten, de openbare belijdenis, den godsdienst met behulp van haar macht te vernietigen. Het was niet de begeerte om het gezag ter zijde te stellen. Dit was de grote motorische kracht.

Dan ook was er het verzet tegen de schending van rechten en privilegiën, die rechtsverwording deed ontstaan en leidde tot ontadeling en verwording van het gezag.

Het doel dezer revolutie was niet de vrijheid van den mens te proclameren, maar het leven terug te leiden tot de gehoorzaamheid aan Gods ordinantiën. Die revolutie was plicht. Ze leidde tot een hervorming van het leven van ons volk, ook in maatschappij en staat.

Is dit in Indië ook zo? Neen. De inheemse nationalisten stemmen het zelf toe. Het Nederlandsindisch gezag tastte noch de geloofsvrijheid noch de adat aan. De beide grote drijfkrachten in den vrijheidsstrijd der vaderen spelen bij den opstand in Indië geen rol. Men komt onmiddellijk terecht bij de revolutionaire idee. Men heeft dien opstand ingezet, terwijl men bekend was met den inhoud der Koninklijke Boodschap; het is een verwerpen van de banden, een gaan in eigen weg, in willekeur.

De republiek Indonesië is geen reële staatsgemeenschap. Ze is een schim, een facade, een Japanse creatie van collaborateurs en opgelegd aan de volken van Indië met levensverminking en -beroving. En nog houdt voor de miljoenen in Indië „dit schriklijk pleit” van dwang of vrijheid aan. Van Mook, Van Kleffens, Dr Beel, ze hebben op grond van de feitelijke ontwikkeling onze zienswijze als de juiste moeten erkennen. Wij zagen de kwestie principieel, zij opportunistisch. De revolutie brengt het spotbeeld van hetgeen waarvoor ze wordt ingezet. Deze republiek is momenteel de enige sta-in-den-weg voor de miljoenen in Indië, wier leven in zwaren druk van de tyrannie wordt doorwond. In het eigen volksleven zien we in meer dan één sector deze geestelijke worsteling ook. Het gezag, dat op vele punten devalueerde of werd vernietigd, is de inzet van den strijd.

We moeten het gezag gehoorzamen, Gods heiligen wil, het leven reformerend terugleiden uit de ontkerstening.

Daar is in onze dagen een strijd gaande om de grenzen van het overheidsgezag. Ook dit moet principieel gesteld. God geeft in Zijn openbaring voor het gehele rechtsleven normen en recht is vrucht van een gehoorzaam buigen voor deze normen.

Hoe staat het met de Partij?

Hoe staat het nu in de geweldige geestelijke worsteling met onze partij? Spr. stelt een aantal vragen omtrent haar ontplooiing, activiteit, offerzin, verdieping in de beginselstudie, zijn gehoor overlatend het antwoord te geven. Er mankeert hier en daar nogal eens iets aan. Daar komen den laatsten tijd nog speciale moeilijkheden bij. Moeten die er zijn? Is het Christenplicht te zorgen dat ze er zijn? Op politiek gebied, in de politieke partij, aldus spreker, behoren ze niet te zijn. Spreker weet, dat dit moeilijkheden met zich brengt. Maar voor allen, die de Antirevolutionaire beginselen zijn toegedaan, is de Antirevolutionaire partij het verenigingspunt en samenwerkingspunt, welke verschillen er overigens mogen zijn en deze eenheid dienen we te handhaven en te versterken, ten einde zo onze taak, onder leiding van Gods gunst, te verrichten ten bate van ons volk.

Als er politieke vragen rijzen, te weten, met betrekking tot de juistheid der formulering van onze Antirevolutionaire beginselen, dan moeten deze in den ordelijken weg aan de orde gesteld worden, opdat aan deze dingen aandacht kan worden geschonken.

Het moet niet in den weg als thans door sommigen wordt ingeslagen. Er zijn er, die thans plotseling fundamentele dwalingen ontdekken. Hieronder zijn mensen, die 40 jaar lang, wat ze nu ineens voor fundamentele dwaling proclameren, van harte hebben beleden. Dat is onjuist. Vragen over en twijfel aan de juistheid van het beginselprogram dienen aan de orde gestelde maar het geeft niet zomaar ineens het recht, van allerlei mensen, die deze bezwaren niet delen, te zeggen, dat ze „van het type zijn, waarin de principiële degeneratie zich openbaart”. Deze dingen, aldus spr., zichtbaar ontroerd, bewegen me wel, maar Gode zij dank niet zo, dat ik me zelf vergeet en mij dan niet meer kan beheersen.

Spreker roept allen op met ernst en bereidheid tot den principiëlen strijd met eenparigen schouder werkzaam te zijn om de taak te verrichten, waarvoor we nu staan. Het gehele leven van den Staat staat in brand. Wij Gereformeerden hebben daarin onzen plicht te doen. Laat de liefde tot God, tot het leven ons uitdrijven om aan het worstelen te gaan. Ook met hen, die ten dode wankelen, opdat wij voor hen iets kunnen zijn. Vindt ge dat moeilijk?

Zwaar? Ik ook. Het kan ook alleen met de bede uit het Wilhelmus:

„Dat ick toch vroom mach blijven U dienaar 't aller stondt,

De tyrannie verdrijven.

Die mij mijn hert doorwondt.

Laat ons zo bidden voor herstel van onze principiële volkskracht, waarvoor we ons allen hebben ingezet.

De discussie

Een zestal der aanwezigen maakte van de gelegenheid gebruik vragen te stellen of opmerkingen te maken, welke alle de „brandende kwestie” raakten, welke de interne partijorganisatie momenteel, vooral ook hier in Groningen, bezig houdt,

De heer Schouten ging in zijn beantwoording uitvoerig in op de critiek, of de partij in haar beginselprogram principieel de lijnen zuiver trekt en in haar openbare optreden naar buiten principieel een zuiver en klaar getuigenis laat horen, alsmede op de vraag of de kerkelijke verdeeldheid noodwendig door moet gaan tot alle levensverbanden, in casu ook op het terrein der principiële staatkunde, door aparte partijformatie.

De heer Schouten maakte vooraf ook op grond van de formulering der gestelde vragen, de opmerking, dat wanneer men meent fouten te zien, het noodzakelijk is deze zo concreet mogelijk aan te geven en niet vaag en algemeen moet blijven. Op dit gebied constateerde hij in de gedane vragen en de geuite critiek in het algemeen een tekort aan concreetheid.

De brochure Diepenhorst De kerk en de actieve staatkunde

Op de vraag, waarom de leider der partij niet concreet stelling nam tegen de uitgifte van de brochure-prof. I. A. Diepenhorst, welke de kwestie aangaande de Kerk principieel fout stelde antwoordde spreker, dat hij gaarne had gewild, dat nader was aangegeven waarin, wat in de brochure geleerd wordt met betrekking tot de Kerk, fout

is. Hij acht het zeer leerzaam als men over die brochure nader gaat spreken, ook om te onderzoeken of alles, wat erin staat, wel juist is, mits de critiek concreet en bouwend is. Spreker moet nu maar raden wat volgens des vragers opvatting fout is. Naar spr's mening is de omschrijving in de brochure inderdaad op bepaalde punten zo, dat ze verkeerde gedachten kan wekken. Hoewel de critiek van vragers onvoldoende gefundeerd was, wilde spreker de vraag behandelen: Ziet deze brochure de verhouding van Kerk en Staat goed? Prof. Diepenhorst verdedigt de gedachte van het onderscheid tussen Kerk en Staat en wel zo, dat de Kerk in haar institutionaire vorm, wil men, in haar verschijningsvorm, in de bijzondere ambten, de bediening van het Woord, Sacramenten en tucht niet geroepen is actief op het terrein der staatkunde op te treden.

Op dat punt is spreker het met de conclusie eens en tot voor korten tijd was dit onder ons volk een zekere zaak, waarover allen het eens waren, van welke kerk dan ook.

De Kerk in haar institutionaire vorm heeft de roeping Gods Woord te verkondigen voor alle levensverbanden, ook het terrein van de Staat. Maar de Kerk als zodanig treedt niet op als politieke partij. Daarover is oudtijds strijd.